

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 15. 4. 1991 Časová verzia predpisu účinná od: 25. 6.1992 do: 14. 2.1993

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

138

ZÁKON

Slovenskej národnej rady

z 20. marca 1991

o majetku obcí

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel zákona

(1) Účelom tohto zákona je ustanoviť, ktoré veci z majetku Slovenskej republiky prechádzajú do vlastníctva obcí,¹⁾ a upraviť majetkové postavenie a hospodárenie obcí s ich majetkom.²⁾

(2) Ak neobsahuje druhá až štvrtá časť tohto zákona osobitnú úpravu pre hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu a pre mesto Košice, rozumie sa pod pojmom obec³⁾ podľa tohto zákona aj hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava⁴⁾ a mesto Košice.⁵⁾

DRUHÁ ČASŤ

PRECHOD VLASTNÍCTVA NA OBCE A MAJETKOVÉ POSTAVENIE OBCÍ

§ 2

Prechod vlastníctva na obce

(1) Do vlastníctva obcí prechádzajú z majetku Slovenskej republiky veci, okrem hnutelností patriacich orgánom miestnej štátnej správy, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu³⁾ právo hospodárenia národným výborom, na území ktorých sa nachádzajú.

(2) Veci, ku ktorým patrilo právo hospodárenia štátnym podnikom, rozpočtovým, príspevkovým organizáciám a drobným prevádzkárňam národných výborov,⁶⁾ ku ktorým prešla zakladateľská alebo zriaďovateľská funkcia na obec podľa osobitného predpisu,⁷⁾ prechádzajú z majetku Slovenskej republiky do vlastníctva obce, na území ktorej sa nachádzajú. Obce si vzájomné práva a povinnosti upravujú zmluvne.

(3) Veci, ku ktorým patrilo právo hospodárenia štátnym podnikom, rozpočtovým a príspevkovým organizáciám a ku ktorým prešla zakladateľská a zriaďovateľská funkcia na ústredný orgán štátnej správy alebo na príslušný orgán miestnej štátnej správy, prechádzajú z majetku Slovenskej republiky do vlastníctva obce, na území ktorej sa nachádzajú, ak ústredný orgán štátnej správy alebo príslušný orgán miestnej štátnej správy prenesie svoju zakladateľskú alebo zriaďovateľskú funkciu na obec na základe dohody.⁸⁾

(4) Do vlastníctva obcí prechádzajú aj historické radnice, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona sú v majetku Slovenskej republiky.

(5) Nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu³⁾ právo hospodárenia Stavoinveste a bývalým okresným národným výborom za účelom zabezpečenia systému komplexnej bytovej výstavby, účelovej investičnej výstavby a individuálnej bytovej výstavby, prechádzajú do vlastníctva obce, na území ktorej sa nachádzajú, okrem časti majetku, ktorý sa podľa § 3 písm. e) a f) tohto zákona nestáva majetkom obce.

(6) Veci uvedené v odseku 2 podliehajúce prevodom vlastníctva na iné právnické a fyzické osoby podľa osobitných predpisov,⁹⁾ sa stanú majetkom obce potom, čo sa podľa týchto predpisov rozhodne, že sa nezaradia do zoznamu¹⁰⁾ prevádzkových jednotiek určených na účely prevodu vlastníctva alebo ak sa z tohto zoznamu vylúčia, ako aj tie veci, ktoré sa nevydražia ani v opakovanej dražbe. Tieto veci nadobudne obec odovzdaním a ich prevzatím. Ustanovenia iných osobitných predpisov¹¹⁾ sa v týchto prípadoch nepoužijú. Obec môže rozhodnúť, že uplatní postup podľa osobitných predpisov.^{11a)}

(7) Veci a majetkové práva podľa odsekov 1, 2 a 5 nadobúda obec dňom účinnosti tohto zákona.

§ 3

Vlastníctvom obcí sa nestáva

- a) majetok, ktorý môže byť výlučne vo vlastníctve štátu,¹²⁾
- b) pozemky v osobnom užívaní občanov,¹³⁾
- c) nehnuteľný majetok v štátnom vlastníctve, ktorý bol ku dňu účinnosti osobitného predpisu³⁾ v trvalom užívaní inej než štátnej organizácie,¹⁴⁾ s výnimkou toho nehnuteľného majetku, ktorý prechádza do vlastníctva obcí podľa § 15a,
- d) majetok škôl, školských a iných zariadení v štátnom vlastníctve, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu³⁾ právo hospodárenia národným výborom a ku ktorým neprešla zriaďovateľská funkcia podľa osobitného predpisu¹⁵⁾ na obec, s výnimkou nehnuteľností patriacich predškolským zariadeniam, základným školám a školským budovám, ktoré sa nevyužívajú na vyučovanie (vyučovací proces) alebo činnosť s týmto procesom súvisiacu,
- e) účelové objekty občianskej vybavenosti pre potreby školstva, zdravotníctva a sociálnej starostlivosti s výnimkou objektov budovaných v akcii „Z“, ku ktorým právo hospodárenia ku dňu účinnosti osobitného predpisu³⁾ patrilo národným výborom,
- f) objekty technickej vybavenosti, a to vodovody, kanalizácie, plynovody, regulačné stanice plynu, rozvody elektrickej energie, trafostanice, telekomunikačné budovy, rozvody slaboprádu a televízneho signálu budované v rámci komplexnej bytovej výstavby a účelovej výstavby národných výborov,
- g) nehnuteľný majetok, ktorý sa používa na výkon diplomatických a konzulárnych činností zahraničných zastupiteľských misíi ako i zahraničných kultúrnych a informačných stredísk na území Slovenskej republiky.

§ 4

Prechod ďalšieho majetku a záväzkov na obce

(1) Do majetku obcí prechádzajú i súvisiace majetkové práva, ku ktorým mali právo hospodárenia národné výbory, štátne podniky, rozpočtové a príspevkové organizácie a drobné prevádzkárne národných výborov uvedené v § 2 ods. 1 až 6 tohto zákona. To platí i pri prechode investorskej funkcie Stavoinvesty.¹⁶⁾ Tieto majetkové práva prechádzajú na obecné podniky, rozpočtové, príspevkové a iné organizácie (ďalej len „organizácie“), ku ktorým zakladateľská a zriaďovateľská funkcia prešla na obec podľa osobitného predpisu. Organizáciám vznikne k týmto majetkovým právam právo správy.

(2) Do výšky nadobúdaného majetku prechádzajú na obec všetky súvisiace záväzky. Obdobne prechádzajú všetky súvisiace záväzky priamo na organizácie.

(3) Majetkovými právami podľa tohto zákona sú pohľadávky a iné majetkové práva.

§ 5

Vec môže byť v spoluvlastníctve obcí alebo obce a inej právnickej alebo fyzickej osoby.¹⁷⁾

§ 6

Majetkové postavenie obcí a ich organizácií

(1) Obec môže zveriť svoj majetok do správy organizáciám, ktoré založila alebo zriadila.

(2) Pod správou obecného majetku sa rozumie oprávnenie majetok obce držať, užívať, brať úžitky a nakladať s ním v súlade s týmto zákonom a zásadami hospodárenia s majetkom obce; mestské časti¹⁸⁾ tiež v súlade so štatútom mesta.

(3) Štátny podnik,¹⁹⁾ ktorého majetok prešiel do majetku obce, je obecným podnikom. Jeho zakladateľom je obec. Ustanovenia zákona o štátnom podniku¹⁹⁾ sa použijú pre obecný podnik primerane.

(4) Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava a mesto Košice zveria časti svojho majetku do správy mestským častiam.¹⁸⁾

TRETIA ČASŤ

HOSPODÁRENIE S MAJETKOM OBCE

§ 7

(1) Orgány obce a organizácie sú povinné hospodáriť s majetkom obce a majetkom v štátnom vlastníctve,²⁰⁾ ktorý bol obci zverený, v prospech rozvoja obce a jej občanov a ochrany a tvorby životného prostredia.

(2) Orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať. Sú povinné najmä

- a) udržiavať a užívať majetok,
- b) chrániť majetok pred poškodením, zničením, stratou alebo zneužitím,
- c) používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi,
- d) viesť majetok v predpísanej evidencii.²¹⁾

§ 8

(1) Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava a mesto Košice určia v štatúte mesta rozsah majetku mestských častí²²⁾ primerane podľa § 2 tohto zákona. Mestským častiam sa spravidla nezverí majetok, ktorý prevažne alebo celkom slúži celomestským potrebám alebo zabezpečuje plnenie funkcií hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a mesta Košice.

(2) Nakladanie so zbierkovými predmetmi múzeí a galérií a s knižničnými fondami knižníc upravujú osobitné predpisy.

§ 9

(1) Zásady hospodárenia s majetkom obce, ktoré určí obecné zastupiteľstvo, upravujú najmä

- a) práva a povinnosti organizácií, ktoré obec založila alebo zriadila, pri správe majetku obce,
- b) podmienky odňatia majetku organizáciám, ktoré obec založila alebo zriadila,
- c) postup prenechávania majetku do užívania,
- d) nakladanie s cennými papiermi,
- e) ktoré úkony organizácií podliehajú schváleniu orgánmi obce.

(2) Schváleniu obecným zastupiteľstvom podliehajú vždy

- a) zmluvné prevody vlastníctva nehnuteľného majetku,
- b) zmluvné prevody vlastníctva hnutelného majetku nad hodnotu určenú obecným zastupiteľstvom,
- c) nakladanie s majetkovými právami v určenej hodnote,
- d) aukčný predaj vecí podľa osobitných predpisov.

§ 10

Obec môže upustiť od vymáhania majetkových práv obce len vtedy, ak dôvody pre trvalé alebo dočasné upustenie určí v zásadách hospodárenia s majetkom obce.

§ 11

(1) Obce musia pri územných zmenách²³⁾ usporiadať svoje majetkovoprávne vzťahy.

(2) Dohoda o majetkovoprávnom vyrovnaní obcí musí obsahovať rozdelenie organizácií, vecí, finančných prostriedkov, práv a záväzkov obcí.

(3) Majetkovoprávne vyrovnanie obcí sa vykoná ku dňu účinnosti týchto zmien, najneskôr k prvému dňu nasledujúceho kalendárneho roka.

ŠTVRTÁ ČASŤ**SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA****Spoločné ustanovenia****§ 12**

Pokiaľ nie je v tomto zákone ustanovené inak, alebo ak to nevylučuje povaha vecí, riadi sa obec vo veciach vlastníctva pri nadobúdaní majetku a nakladaní s ním Hospodárskym zákonníkom, Občianskym zákonníkom a ďalšími osobitnými predpismi.²⁴⁾

§ 13

Spory, ktoré vzniknú pri prechode vlastníckeho práva, majetkových práv a záväzkov štátu na obec, rozhodujú súdy.

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 14

(1) O prechode vlastníctva vecí, postúpení majetkových práv a záväzkov sú povinné spísať odovzdávajúce a nadobúdajúce právnické osoby písomné protokoly. O prechode práva hospodárenia k veciam a postúpení majetkových práv a záväzkov do správy organizácií spíšu protokoly orgány miestnej štátnej správy, obecné zastupiteľstvá a organizácie.

(2) Zápis prechodu vlastníckeho práva štátu na obec v evidencii nehnuteľností vykonajú príslušné strediská geodézie na základe zoznamov potvrdených orgánom miestnej štátnej správy a obecným zastupiteľstvom.²⁵⁾

(3) Organizácie založené alebo zriadené obcou, ktoré vykonávajú správu nehnuteľného majetku obce podľa tohto zákona, navrhujú na strediská geodézie zapísať správu majetku obce.

(4) Obce, mestá, mestské časti a organizácie založené alebo zriadené obcou sú povinné podať do 12 mesiacov od účinnosti tohto zákona návrh na zápis do evidencie nehnuteľností. Ak sa nadobudnutie majetku viaže na ďalšie podmienky,²⁶⁾ sú povinné podať návrh do 12 mesiacov od prevzatia majetku.

§ 15

Nehnuteľnosti, ktoré k 31. decembru 1949²⁷⁾ vlastnili obce a ktoré slúžili pre administratívne účely obecných orgánov (radnice, obecné domy) a pokiaľ sú v majetku Slovenskej republiky, sú organizácie, ktoré majú k týmto nehnuteľnostiam právo hospodárenia, povinné na žiadosť obce previesť do jej vlastníctva v lehote 6 mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona. V takom prípade je obec povinná dohodnúť sa s organizáciou o ďalšom užívaní objektu.

§ 15a

(1) Poľnohospodárska a nepoľnohospodárska pôda, ktorá bola vo vlastníctve obcí k 31. decembru 1949 a pokiaľ sa nachádza ku dňu účinnosti tohto zákona v majetku Slovenskej republiky, prechádza do vlastníctva obce, z majetku ktorej sa previedla do národného majetku podľa osobitného predpisu²⁷⁾ a ak už do jej vlastníctva neprešla podľa § 2.

(2) Ak obec uvedená v odseku 1 zanikla, prechádza vlastníctvo podľa odseku 1 na obec, ktorá sa stala jej právnym nástupcom. Ak je právnym nástupcom viac obcí, prechádza pôda podľa odseku 1 do ich vlastníctva rovnakým dielom. To isté platí, ak sa obec uvedená v odseku 1 rozdelila na dve alebo viac obcí.

(3) S lesnou pôdou podľa odseku 1 prechádzajú do vlastníctva obcí aj lesné porasty nachádzajúce sa na tejto pôde ku dňu účinnosti tohto zákona.

§ 15b

(1) Spolu s pôdou a porastami podľa § 15a prechádzajú na obec aj hospodárske budovy a stavby slúžiace poľnohospodárskej a lesnej výrobe alebo s ňou súvisiacemu vodnému hospodárstvu, vrátane zastavaných pozemkov, ak tieto boli vo vlastníctve obcí k 31. decembru 1949 a pokiaľ ku dňu účinnosti tohto zákona sú majetkom Slovenskej republiky.

(2) Ak do vlastníctva obce prechádzajú veci podľa odseku 1, je obec povinná umožniť doterajšiemu užívateľovi, ktorý s nimi hospodáril do účinnosti tohto zákona, užívať ich bez náhrady do 1. októbra 1992, ak nedôjde medzi obcou a doterajším užívateľom k inej dohode.

Úžitky z užívania patria doterajšiemu užívateľovi.

(3) Finančné náhrady a rozdiely v stave vydávaných nehnuteľností sa neposkytujú.

§ 15c

(1) Popri majetku, ktorý sa nestáva vlastníctvom obcí podľa § 3, neprechádzajú z majetku Slovenskej republiky do ich vlastníctva podľa § 15a a 15b ani pozemky

- a) zastavané, na ktorých sú umiestnené budovy a iné stavby a zariadenia, ktoré neprechádzajú do vlastníctva obcí podľa § 2 alebo § 15b,
- b) alebo ich časti, ktoré sa oprávneným osobám poskytli podľa osobitných predpisov na výmenu alebo ako náhradné za tie, ktoré sa im nemohli vydať,²⁸⁾
- c) na ktorých bola zriadená záhradkárska alebo chatová osada,
- d) na ktorých sú telovýchovné a športové zariadenia,
- e) ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona sa stali súčasťou majetku určeného na privatizáciu na základe už schváleného privatizačného projektu alebo základného imania schváleného transformačného projektu podľa osobitných predpisov,²⁹⁾
- f) na ktorých sa nachádzajú ložiská nerastov,³⁰⁾
- g) ktoré do vlastníctva štátu prešli z obcí, ktoré zanikli podľa osobitného predpisu.³¹⁾

(2) Obec sa môže vzdať svojho práva na prechod vecí do svojho vlastníctva podľa § 15a a 15b v prípade, ak sa na ne vzťahujú obmedzenia vlastníckeho práva, alebo osobitný režim ich užívania podľa osobitných predpisov.³²⁾

§ 15d

(1) Veci podľa § 15a a 15b tohto zákona nadobúda obec dňom účinnosti tohto zákona. Do majetku obcí prechádzajú i súvisiace majetkové práva a do výšky nadobúdaného majetku prechádzajú na obec všetky súvisiace záväzky.

(2) Ustanovenia § 14 zákona sa použijú primerane. Písomné protokoly sú povinné spísať obce s doterajšími užívateľmi. Návrh na zápis do evidencie nehnuteľností sú obce povinné podať do 12 mesiacov od prevzatia majetku.

§ 16

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni jeho vyhlásenia.

F. Mikloško v. r.

V. Mečiar v. r.

- 1) Čl. 4 ods. 7 ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii v znení neskorších predpisov.
- 2) § 8 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.
- 3) Zákon SNR č. 369/1990 Zb.
- 4) Zákon SNR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení zákona SNR č. 523/1990 Zb.
- 5) Zákon SNR č. 401/1990 Zb. o meste Košice.
- 6) § 1 nariadenia vlády SSR č. 233/1988 Zb. o drobných prevádzkárňach národných výborov ako právnických osobách.
- 7) § 2 ods. 1 a § 3 ods. 1 a § 4 a 5 ods. 1 zákona SNR č. 518/1990 Zb. o prechode zakladateľskej alebo zriaďovateľskej funkcie národných výborov na obec, ústredné orgány štátnej správy a orgány miestnej štátnej správy.
- 8) § 5 ods. 1 zákona SNR č. 518/1990 Zb.
- 9) Zákon č. 427/1990 Zb. o prevodoch vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby.
Zákon SNR č. 474/1990 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky vo veciach prevodov niektorých vecí vo vlastníctve štátu do vlastníctva fyzických alebo právnických osôb.
- 10) § 4 ods. 3 zákona č. 427/1990 Zb.
§ 6 ods. 3 zákona SNR č. 474/1990 Zb.
- 11) § 4 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby.
- 11a) Zákon č. 92/1991 Zb. v znení zákona č. 92/1992 Zb.
- 12) Napr. čl. 10 Ústavy ČSFR č. 100/1960 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, § 11a zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení zákona č. 171/1990 Zb. a zákona č. 522/1990 Zb., § 46a zákona SNR č. 126/1985 Zb. o požiarnej ochrane v znení zákona SNR č. 525/1990 Zb.
- 13) § 198 a nasl. Občianskeho zákonníka.
- 14) § 70 Hospodárskeho zákonníka.
§ 10 vyhlášky Federálneho ministerstva financií č. 119/1988 Zb. o hospodárení s národným majetkom.
- 15) § 3 ods. 3 písm. h) a i) zákona SNR č. 518/1990 Zb.
- 16) § 3 ods. 2 písm. d) zákona SNR č. 518/1990 Zb.
- 17) Napr. § 12 a nasl. Hospodárskeho zákonníka a § 136 a nasl. Občianskeho zákonníka.
- 18) § 2 ods. 2 zákona SNR č. 377/1990 Zb. v znení zákona SNR č. 523/1990 Zb.
§ 2 ods. 2 zákona SNR č. 401/1990 Zb.
- 19) Zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku.
- 20) Čl. 4 ods. 3 ústavného zákona č. 143/1968 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 21) Zákon č. 21/1971 Zb. o jednotnej sústave sociálno-ekonomických informácií v znení neskorších predpisov.
- 22) § 2 ods. 2 a § 3 zákona SNR č. 377/1990 Zb. v znení zákona SNR č. 523/1990 Zb.
§ 2 ods. 2 zákona SNR č. 401/1990 Zb.
- 23) § 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb.
§ 4 zákona SNR č. 517/1990 Zb. o územnom členení Slovenskej republiky.
- 24) Napr. § 25 devízového zákona č. 528/1990 Zb.
- 25) § 1 zákona SNR č. 472/1990 Zb. o organizácii miestnej štátnej správy.
§ 11 zákona SNR č. 369/1990 Zb.
§ 11 zákona SNR č. 377/1990 Zb. v znení zákona SNR č. 523/1990 Zb.
§ 10 zákona SNR č. 401/1990 Zb.
- 26) § 4 a nasl. zákona č. 427/1990 Zb.

27) Zákon č. 279/1949 Zb. o finančnom hospodárení národných výborov.

28) § 12a zákona č. 123/1975 Zb. o užívaní pôdy a iného poľnohospodárskeho majetku na zabezpečenie výroby v znení zákona č. 95/1988 Zb. a zákona č. 114/1990 Zb.

§ 11 ods. 2 a 3 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení zákona č. 93/1992 Zb.

29) Zákon č. 92/1991 Zb. v znení zákona č. 92/1992 Zb.

Zákon č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách.

30) § 4 a 5 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení zákona SNR č. 498/1991 Zb.

31) Zákon č. 169/1949 Zb. o vojenských obvodoch.

32) Napr.:

Zákon SNR č. 11/1949 Zb. SNR o Tatranskom národnom parku.

Zákon SNR č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody v znení zákona SNR č. 100/1977 Zb. a zákona SNR č. 72/1986 Zb.

Zákon SNR č. 7/1958 Zb. SNR o kultúrnych pamiatkach.

Zákon SNR č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti.

Zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení zákona č. 229/1991 Zb.

Zákon č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení zákona SNR č. 131/1991 Zb. a zákona SNR č. 510/1991 Zb.

Zákon č. 44/1988 Zb. v znení zákona SNR č. 498/1991 Zb.

